

February 16, 1967

**The Visit of the [Syrian] Ba'ath in the USSR, Political
Report No. 3**

Citation:

"The Visit of the [Syrian] Ba'ath in the USSR, Political Report No. 3", February 16, 1967, Wilson Center Digital Archive, Czech Foreign Ministry Archive [Arkhiv Ministrestvo Zaharanichni Vetsi, (A MZV)], RG TO-T, Syrie, 1965-1969, Box 2, Folder 13. Obtained for CWIHP by Guy Laron. <https://wilson-center.drivingcreative.com/document/114305>

Summary:

The document records the state of play in Syrian-Soviet relations prior to the Six-Day War. According to the author of the report negotiations between the Syrian Ba'ath delegation and Soviet authorities, which took place in Moscow during January 1967, were tense and uneasy because the Soviets were displeased by the provocative and aggressive Syrian policy toward Israel.

Credits:

This document was made possible with support from Leon Levy Foundation

Original Language:

Czech

Contents:

Original Scan

025/67

V Damašku dne 16.2.1967

Ministerstvo zahraničních věcí svých pos. T a j n ě l
9. odbor
P r a h a

9. odbor
P r a h a
C. 071.631/67-9

Politická zpráva č. 3 - mimo plán práce
Věc: Návštěva delegace Baas v SSSR
Vypracoval: M. Korselt

Na pozvání ÚV KSSS navštívila SSSR ve dnech 20.-26. ledna t.r. oficiální delegace strany Baas, vedená zástupcem generálního sekretáře pro syrskou oblast Salah Dždídem. Účelem návštěvy byla výměna praktických i teoretických zkušeností z činnosti obou stran, zkoumání současných závažných mezinárodních problémů a seznámení se delegace s průmyslovým a technickým pokrokem v SSSR.

Pozvání delegace do SSSR bylo zřejmě pokrokovou veřejností přijato vesměs kladně. Je to další pozitivní krok v upevňování příznivě se rozvíjejících vztahů mezi oběma zeměmi a znamenalo jednoznačný projev podpory Sýrii v době, kdy se Sýrie stává předmětem zostřeného náporu imperialismu v souvislosti s krizí s IFC a zostřujícím se napětím mezi arabskými reakčními a pokrokovými režimy. V jednáních v SSSR se delegace Baas nedvojemyslně přihlásila k cestě budování socialismu a zaujala shodné stanovisko se sovětským k většině palčivých mezinárodních problémů. Rovněž skutečnost, že Salah Dždí, kterého je stále nutno považovat za "silného muže Sýrie", při své první oficiální cestě do zahraničí navštívil právě SSSR, je výrazně pozitivním momentem této návštěvy. Tyto skutečnosti, spolu s pochopením sovětské strany pro stanovisko Sýrie ve sporu s IFC, k otázce národně osvobozenického boje lidu Palestiny a mezarabským problémům znamenají nesporné posílení prestiže syrské Baas a současně i podporu všem levicovým a pokrokovým silám v zemi.

Přes tyto pozitivní výsledky nelze zastírat, že delegace v SSSR nedosáhla splnění všech svých požadavků a představ.

Kavuněk se tento fakt projevil v odkladech zveřejnění společného komuniqué, k jehož publikaci došlo až 12. února, tedy více jak se čtrnáctidenním zpožděním. V syrské veřejnosti a v dipl. sboru proskočily informace o údajném rozladění vedoucích delegace Džárida a Machose nad výsledky návštěvy, poukazovalo se na poměrně nízkou úroveň, na níž byla delegace v SSSR přijata, byly šířeny informace o chystaném tvrdším kursu vůči levicovým silám, především KS.

I když tyto rozpory jsou záměrně zveličovány určitými kruhy i uvnitř samotné Baas, které přistupují k rostoucím stykům se socialistickými zeměmi s určitými výhradami, je nesporné, že v průběhu jednání došlo k neshodám a že delegace Baas vystoupila s řadou požadavků, pro sovětské soudruhy nepřijatelných.

Rozpory lze podle našich dosavadních informací shrnout takto:

1) Baas požadovala, aby v komuniqué byla uznána za hlavní pokrokovou a protimperialistickou sílu v arabské oblasti. Sovětská strana dala najevo, že sice oceňuje avantgardní úlohu strany Baas v Sýrii, že však nelze zapomínat na existenci neméně pokrokových sil a stran v SAR a ADLR. (V komuniqué je tato otázka formulována takto: "Delegace strany Baas podala výklad o boji, vedeném pokrokovými a revolučními silami v SAR a ADLR za společnou akci arabských pracujících mas v zájmu likvidace opor reakce a imperialismu v arabské oblasti.

Představitelé KSSS zdůraznili přínos arabského lidu Sýrie a strany Baas k společnému boji za jednotu arabských pracujících.").

2) Nešlo rovněž k dohodě ve formulaci myšlenky lidové demokratické fronty. Zatímco delegace Baas prosazovala svou tézí spolupráce strany (tj. Baas) s dalšími pokrokovými a levicovými elementy a jednotlivci, sovětská strana dala jasné najevo, že o národní frontě bez spolupráce nikoliv s jednotlivci, ale se všemi pokrokovými silami a hnutími uvnitř země, nemůže být řeči. (Tato otázka se v komuniqué vůbec neobjevila).

3) Problémem zůstává nadále postoj baasistů vůči KS. Již na loňských sjezdech Baas, jakož i v projevech některých syrských vedoucích činitelů byly vysloveny téze, že strana Baas je dnes hlavní silou národně osvobozeneckého hnutí a nositelem myšlenky výstavby socialismu, že její styky s KS socialistických zemí překročily rámec styků KS Sýrie a že tudíž nepotřebuje komunisty k tomu, aby se plně dohodla se socialistickými zeměmi. Proto existence komunistických stran už je anebo v dohledné době bude zbytečnou. S těmito teoriemi delegace neuspěla a - bylo jí dáno taktně, ale zcela jednoznačně najevo, že spolupráce KSSS s pokrokovými stranami a hnutími v RZ v žádném případě nemůže narušit bratrské vztahy ke komunistickým stranám, které jsou předními nositeli myšlenek revoluce a pokroku a že socialismus a pokrokovost jsou s antikomunismem neslučitelné.

4) Konečně v mezinárodních otázkách byl pro sovětskou stranu nepřijatelný nereálný požadavek syrské delegace, aby se sovětská strana v komuniké přihlásila k baasistické tézi nutnosti likvidace Izraele a dokonce aby SSSR přerušil s Izraelem diplomatické styky. (Komuniké k této otázce praví: "Obě strany důrazně odsuzují manévry imperialismu a reakce v oblasti a ostatní podvratné akce proti pokrokovým arabským zemím, jakož i agresivní politiku sionismu. Obě strany vyhlásují plnou podporu boji palestinských Arabů za jejich nedělitelná legitimní práva.")

Tyto názorové rozdíly však v podstatě neovlivnily ohlas oficiálních míst i tisku na návštěvu, který byl jednoznačně kladný.

Tak např. úvodník stranického orgánu "Al-Baas" z 20.1. vidí v návštěvě "vyvrcholení plodné etapy spolupráce mezi oběma zeměmi na všech stupních" a hodnotí ji jako "vyjádření vůle syrského lidu seznámit se se zkušenostmi světového socialismu a čerpat z nich poučení pro svou ideologickou a praktickou činnost".

V komentáři k ukončení návštěvy napsal týž list 25.1., že se stala potvrzením myšlenky, že národy, bojující proti imperialismu musí nutně jít společnou revoluční cestou a arabský lid nejednou potvrdil, že zaujímá v tomto směru místo předvoje. Kladně hodnotí demokratické režimy, je základem síly boje arabského lidu a strany Baas."

pozitivní ocenění boje arabského lidu světovou stranou a uzavřít "Toto ocenění je naprosto správné, protože jde o tvrdý a rovnocenný boj v oblasti, na níž se soustřeďuje tlak imperialismu, kdy byl uměle vytvořen nástroj agrese a expanze (= Izrael), kde reakční režimy otevřeně bojují proti sílám pokroku. Takový hrdinský boj se jasně vytčené cíle si zaslouží maximální podporu socialistických zemí."

Šňádnou pozornost vyvolal i projev Saleh Bádida v Domě přátelství v Moskvě na schůzce, svolané Všeobecnou společností pro přátelství a kulturní styky se zahraničím.

Bádida ve svém projevu odsoudil imperialismus, který se snaží čelit nardetajfai vině socialismu činy jako je sločinná agrese USA ve Vietnamu, akce britského imperialismu proti lidu Adenu a jihu Arabského poloostrova, vytváření útočných vojenských základen v arabské oblasti. Zdůraznil, že agrese je zámcou podstatou imperialismu, ať se projevuje v organizování spiknutí a intrik, podpoře arádcovských reakčních režimů, organizování reakčních vojenských převratů v zemích třetího světa nebo otevřenou vojenskou agresi jako v případě Vietnamu.

Hovořil rovněž o dloze Izraele jako útočné bázi imperialismu v arabském světě a poukázal na jeho souhru s machinacemi naftových monopolů, která se jasně projevila v souvislosti se sporům Syrie - IFC. Upozornil na to, že arabský svět představuje pro imperialisty životně důležitou oblast jak pro její naftové bohatství, tak pro strategický význam, nástupiště pro znovuožnovení panství imperialismu v rozvojových zemích Asie a Afriky a proti socialistickému táboru. Bádida prohlásil: "Naše revoluční a vědecká odpověď na tuto strategii je obsažena v heslu naší strany, vyzývající k spojení všech arabských pokrokových sil ... Naše strana spojuje boj arabského lidu s velkým historickým bojem národů za definitivní likvidaci imperialismu a vykořisťování. Zároveň podává upřímně a přátelsky ruku všem zemím socialismu, zejména národům SSSR. Tato široká fronta je útesem, na kterém kolonialismus stroskotá..". Závěrem svého projevu Bádida zdůraznil: "Arabské jednoty je základním třídním boje arabských pracujících. Vybudování socialistického demokratického režimu je základním cílem boje arabského lidu a strany Baas."

- 5 -

Po období rozpačitého mlčení o návštěvě přivítal zdejší tisk uveřejnění společného prohlášení s neskrývaným uspokojením. Titulky deníků listů vyzdvihly z komuniqué především podporu Baas Sýrie v její boji s naftovými monopoly, odsouzení manévrů arabské reakce, imperialismu, pozitivní ocenění pokrokových opatření v Sýrii a zásadní shodu v nejdůležitějších otázkách boje proti imperialismu, kolonialismu a za upevnění míru.

V komentáři ke komuniqué (jehož překlad viz moskevská Pravda - franc. ani ang. text není k dispozici) vládní list *As-Saura* 12.2. napsala mj. "Je zcela přirozené, že syrská revoluce se sblíží se socialistickým táborem jako přirozeným nepřítelem imperialismu, ovládačického Palestinu a vykořisťujícího zdroje arabské vlasti. Dalším důvodem je, že Sýrie zvolila socialistickou cestu a je proto nutné, aby těžila ze zkušeností světového socialismu a spolupracovala s ním pro překonání obtíží, které v imperialistickém obklíčení brání uskutečnění socialistických přeměn ..." Kladně hodnotí sblížení na oficiální úrovni, které je zjevné zvláště po 23. únoru a které se obrazilo i na mezinárodním poli a vyzdvihuje stranické kontakty jako další krok vpřed k nalezení styčných bodů obou stran. Zájem obou stran je porážka imperialismu a konečné vítězství socialismu, jež skoncuje s vykořisťováním člověka člověkem, třídy třídou a národa národem. Proto toto setkání je tak významné, protože "přispělo k praktickému uplatnění zvýšenky jednoty pokrokových sil, nezbytné pro mobilizaci lidových mas ve světě k boji proti imperialismu..."

Přes některé rušivé momenty a možnost pocitu osobního neuspokojení vedoucích delegace považujeme výsledky návštěvy za pozitivní. Přispěla k posílení pokrokového trendu syrské Baas a k posílení mezinárodní prestiže Sýrie. Zároveň dala jasně najevo určitým kruhům uvnitř Baas, že podpora současného pokrokového trendu vývoje v Sýrii neznamená bezpodmínečný souhlas a přitakávání všem krokům a opatřením současného syrského režimu a strany Baas aniž by se vážilo, zda skutečně vycházejí z reálného hodnocení situace a zda nepovedou k negativním důsledkům. Pokrokové kruhy Sýrie, především

- 6 -

z řad KS, mimořádně pozitivně ocenily přátelské, avšak rozhodné stanovisko, které KSSS zaujala k baasistickým názorům na vnitřní uspořádání Sýrie a postoj vůči ostatním levicovým a demokratickým stranám a silám a které ve svých důsledcích znamená výraznou podporu sovětských komunistů KS Sýrie.

Velvyslanec:

Bedřich Pištora v.r.